

# Mirosław Kwieciński

---

## Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej "Bezpieczeństwo militarne Polski (1918-1945)"

---

Bezpieczeństwo : teoria i praktyka : czasopismo Krakowskiej Szkoły Wyższej  
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 9/4, 139-141

---

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach  
dozwolonego użytku.



**Mirosław Kwieciński\***

## Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Bezpieczeństwo militarne Polski (1918–1945)”

17–18 listopada 2015 r. odbyła się w Siedlcach ogólnopolska konferencja naukowa „Bezpieczeństwo militarne Polski (1918–1945)”. Organizatorami konferencji były dwa instytuty Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach: Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa oraz Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych oraz Stowarzyszenie Historyków Wojskowości. Konferencja pod takim hasłem wiodącym zorganizowana była po raz pierwszy, a o trafności wyboru tematu najlepiej świadczy fakt, że spotkała się z dużym zainteresowaniem, czego dowodem był udział ponad 60 uczestników reprezentujących łącznie 21 ośrodków akademickich z całej Polski (w tym wszystkich wiodących). O skali zainteresowania problematyką (która przerosła nawet oczekiwania organizatorów) świadczy również liczba wystąpień – przygotowano łącznie 57 referatów. Obradowano podczas jednej sesji plenarnej oraz trzech równolegle prowadzonych panelach.

Bogata w treść tematyka obrad konferencji koncentrowała się wokół zagadnień bezpieczeństwa militarnego Rzeczypospolitej Polskiej w okresie walk o granice (1919–1921), doktryny wojennej Polski i jej ewolucji (1921–1939), zagrożeń bezpieczeństwa militarnego II RP, potencjałów uzbrojenia państw ościennych, stanu i struktury polskich sił zbrojnych, systemu obronnego i ochrony granicy państwowej, pozamilitarnych aspektów systemu bezpieczeństwa narodowego II RP, organizacji paramilitarnych II RP, prac obywatelskich kobiet na rzecz obronności kraju, wywiadu II RP, Centralnego Okręgu Przemysłowego, Korpusu Ochrony Pogranicza i Straży Granicznej II RP, systemu fortyfikacji, planowania wojennego, systemu mobilizacji Sił Zbrojnych II RP, przygotowywania społeczeństwa do wojny, wkładu militarnego Polski w II wojnie światowej, ruchu oporu w okupowanej Polsce, żydowskich organizacji

\* Profesor nadzwyczajny doktor habilitowany, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej.

zbrojnych działających na terenie okupowanej Polski, państwa podziemnego oraz wybranych elementów polskiej historiografii.

Jako gospodarz obrady konferencji otworzył Dziekan Wydziału Humanistycznego UPH w Siedlcach dr hab. Stanisław Jaczyński, prof. UPH, w obecności Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach dr hab. Tamary Zacharuk, prof. UPH, Dyrektora Instytutu Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa dr hab. Mirosława Minkiny, prof. UPH oraz Dyrektora Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych dr hab. Jarosława Cabaja, prof. UPH.

Otwierając pierwszą część – plenarną – konferencji Jej Magnificencja Rektorka wskazała w swoim wystąpieniu, że „nie można zbudować współczesnego bezpieczeństwa bez czerpania wiedzy z wcześniejszych doświadczeń”. W kolejnych niezwykle interesujących referatach, stawiając niejednokrotnie kontrowersyjne tezy, autorzy referatów odnieśli się do wiodącej problematyki konferencji. W referacie programowym pt. *Bezpieczeństwo militarne Polski 1918–1939. Wyzwania i realizacja* prof. dr hab. Lech Wyszczelski wykazywał, że zdolność bojowa armii polskiej odstawała zdecydowanie od ambicji politycznych decydentów. Zwrócił jednocześnie uwagę, że Wojsko Polskie jako ówczesna trzecia armia w Europie nastawiona była na rozwój ilościowy, odstając przy tym pod względem jakościowo od zachodnich sąsiadów.

W prezentowanej analizie przyczyn sowieckiej agresji na Polskę, prof. dr hab. Wojciech Włodarkiewicz wskazywał w referacie pt. *Bezpieczeństwo militarne Rzeczypospolitej Polskiej w ocenach polskich naczelnych władz wojskowych w latach 1935–1939* na istotne niedociągnięcia w pracach Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego. W jego przekonaniu wywiad wojskowy nie rozpoznał w pełni sowieckiego zagrożenia, a meldunki wpływające na ręce szefa Oddziału II Sztabu Głównego pułkownika Tadeusza Pełczyńskiego były nieprecyzyjne.

Na miano swoistej puenty konferencji zasługuje w pełni stwierdzenie prof. dr hab. Karola Olejnika z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, który w referacie pt. *Pozawojkowe czynniki bezpieczeństwa militarnego II RP* celnie spostrzegł, że wrzesień roku 1939 zweryfikował słowa marszałka Józefa Piłsudskiego, iż „Zachód jest parszywieńki”. Równocześnie profesor Olejnik wskazał, że „porozumienia i sojusze zawarte z Polską były w dużej mierze iluzoryczne, gdyż ani Francji, ani Wielka Brytania nie chciały i nie mogły pomóc Polsce”. Profesor, traktując o przeszłości przypomniał, że „siły zbrojne nigdy nie funkcjonują w próżni, a na ich stan i kondycję, a tym samym bezpieczeństwo militarne wpływ ma wiele czynników, których nie można bagatelizować”.

Jako reprezentant praktyków wojskowości w części plenarnej wystąpił także w imieniu Inspektoratu Szkolenia w Dowództwie Generalnym Rodzajów Sił Zbrojnych gen. bryg. Andrzej Danielewski. Generał przedstawił referat pt. *System Szkolenia SZ II RP*.

Dalsza część dwudniowych obrad toczyła się w trzech równoległych panelach dyskusyjnych. O bogactwie tematów świadczą niektóre oryginalne tytuły referatów:

- *Tajna misja dyplomatyczna ORP „Wicher” w Wolnym Mieście Gdańsku w roku 1932,*
- *Przysposobienie Wojskowe i Wychowanie Fizyczne Korpusu Ochrony Pogranicza w systemie pozamilitarnym II RP,*
- *Planowanie operacyjne w ramach planu „W” w latach 1920–1939,*

Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Bezpieczeństwo militarne Polski”

- *Żeńska i męska straż bezpieczeństwa w przemyśle wojennym Armii Krajowej,*
- *Kosztowna ekstrawagancja II RP? PZL-37 „Łoś” jako samolot bombowy,*
- *Pionierskie wykorzystanie elementów koncepcji zarządzania wiedzą w programie modernizacji Wojska Polskiego w latach 1935–1939,*
- *Polska a Stany Zjednoczone Europy Środkowej. Koncepcja polityczno-wojskowa w środowisku decydenckim i emigracyjnym,*
- *Więziennictwo Armii Polskiej na Wschodzie w latach 1940–1945 i Obóz Dyscyplinarny w Latrun.*

Zgodnie z zapowiedzią organizatorów, plonem konferencji będzie publikacja, która ma ukazać się w roku 2016. Wypada żywić nadzieję, że będzie to interesująca lektura nie tylko dla historyków wojskowości, ale również dla pasjonatów rodzimej historii.